

ОКСНЕР Альфред Миколайович (08(20). 02. 1898, м. Єлисаветград, нині Кропивницький — 20. 11. 1973, Київ) — фахівець у галузі ліхенології. Доктор біологічних наук (1942), член-кореспондент АН УРСР (1972). Заслужений діяч науки УРСР (1968). Закін. Київ. ІНО (1924). Від 1927 — в НДІ ботаніки Наркомосу ВУАН (згодом Інститут ботаніки АН УРСР, Київ): зав. відділу спорових рослин, від 1931 — зав. відділу ліхенології, 1968–70 — директор Провів низку ліхенол. експедицій на території України та у малодосліджені р-ни СРСР: на Урал (1926), у Зх. Сибір, Забайкалля, Примор'я (усі — 1927), на Кольський п-ів (1928), Кавказ (1936) та Алтай (1940). На основі цих дослідж., а також матеріалів ін. колекторів з Арктики, Уралу, Серед. Азії, Далекого Сходу, Якутії опублікував серію робіт, присвяч. лишайникам р-к Лени, Яни, Індигірки, а також Пд. Прибайкалля. Започаткував гербарій, що став підґрунтям для подальших флорист. і системат. дослідж. у галузі ліхенології в Україні. Вивчав та зробив значний внесок у розвиток флори, систематики, філогенії, ботан. та істор. географії, екології та фітоценології лишайників. Написав заг. частину до «Определителя лишайников СССР. Вып. 2. Морфология, систематика и географическое распространение» (Ленинград, 1974) — першого в СРСР фундам. підручника з ліхенології. О. описав 3 нові родини та бл. 100 нових видів і внутр.-видових таксонів, запропонував бл. 230 номенклатур. комбінацій та нових назв. На його честь названо 4 роди і 14 видів лишайників, 1 вид мохоподібних.

Основні праці

До вивчення флори обрісників каменястих виходів України // Вісн. Київ. ботан. саду. 1927. Вип. 5–6; Нові й

маловідомі види обрісників для СРСР // Там само. 1930. Вип. 11; Систематичний огляд лишайників УРСР. I. Родина Verrucariaceae та Dermatocarpaceae // ЖІБ. 1936. № 7(15); Визначник лишайників УРСР. К., 1937; Нові і маловідомі для СРСР лишайники // ЖІБ. 1938. № 18–19(26–27); Матеріали для ліхенофлори Середньої Азії // Там само. 1939. № 20(28); Епіфільні лишайники Кавказа на фоні їх загального поширення // Там само. № 21–22(29–30); Нові для СРСР та маловивчені лишайники // БЖ. 1940. Т. 1, № 1; Эволюция флор Голарктики и распространение биоплярных лишайников // Конф. по проблемам орган. эволюции: Тез. докл. Уфа, 1943; Неморальный элемент в лишенофлоре Советской Арктики // Мат. по истории флоры и растительности СССР. Москва; Ленинград, 1946. Вып. 2; Арктический элемент в лишенофлоре радянського сектора Полярної області // БЖ. 1948. Т. 5, № 1; Нові види лишайників флори Української РСР // Там само. 1949. Т. 6, № 4; Флора лишайників України. Т. 1. К., 1956; т. 2, вип. 1. К., 1968; т. 2, вип. 2. К., 1993; т. 2, вип. 3. К., 2010; Систематичне положення лишайників та основні філогенетичні лінії їх розвитку // УБОЖ. 1956. Т. 13, № 1; Про *Roccella fucoides* (Neck.) Vain, знайдено в Криму // Там само. 1959. Т. 16, № 1; Взаємовідношення між лишайниками в літотичних угрупованнях степових заповідників України // Там само. 1961. Т. 18, № 6; Новий для флори СРСР рід *Bombyliospora* DNot. // Там само. Т. 22, № 4; Епілітні угруповання лишайників степового заповідника Кам'яні Могили на півдні України // Там само. 1962. Т. 19, № 1; Історія ліхенологічних досліджень на Україні // Там само. Т. 24, № 5.

Рекомендована література

1. Бачурина Г. Ф. Альфред Миколайович Окснер (До 60-річчя з дня народження) // УБОЖ. 1958. Т. 15, № 3;
2. Макаревич М. Ф. Альфред Николаевич Окснер (К 60-летию со дня рождения) // БЖ. 1958. Т. 43, № 10;
3. Копачевська Є. Г., Блюм О. Б. Альфред Миколайович Окснер (До 70-річчя з дня народження) // УБОЖ. 1968. Т. 25, № 2;
4. Сытник К. М., Блюм О. Б. Памяти Альфреда Николаевича Окснера (1898–1973) // БЖ. 1976. Т. 61, № 2;
5. Блюм О. Б., Солонина Е. Ф. Альфред Николаевич Окснер: Биобиблиография. К., 1988;
6. Бабий Т. П., Коханова Л. Л., Костюк Г. Г., Задорожний А. Г., Матвеев С. А., Погребняк Л. П., Теплицкая Е. В., Труханов В. А. Биологи: Биографический справочник. К., 1984.

Бібліографічний опис:

Окснер Альфред Миколайович / О. Б. Блюм // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2022. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-76765>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).